افغانان د امریکا د ولسمشرد ټاکنو په اړوند خبرې کوي

Author: Wahidullah Amani

یو شمېر افغانان وايي، هغوی د ولسمشر بوش پلوي کوي، ځکه هغه طالْبان رانسکورکړل، خو یو شمېر نور بیا په دې هیله دي، چې ښايي جان کیري د امریکا په تګلاره باندې نوې کتنه وکړي.

په داسې حال کې چې افغانان د نومبر په دویمه دامریکا د متحده ایالتونو د ولسمشر په ټولټاکنو کې رایې نه شي ورکولای، خو وایې چې افغان ولس د هغې په پایلو باندې اغېز لري. کله چې له یو شمېر افغانانو څخه پوښتنه وشوه، د ولسشمر په ټاکنو کې د ولسشمر بوش پلوي کوي او که د هغه د دموکراتیک ګوند سیال، جان کیرې، نو یو زیات شمېر ویل، چې هغوی د بوش ملاتړي دي او هغه ښايي له دې امله وي، چې بوش د طالبانو د رانسکورولو لامل بولي.

یو شمېر افغانان د افغانستان په هکله د امریکا په روانې پالیس نیوکې کوي او وایې، دا پروا نه کوي، چې څوک ټاکنې ګټې. (هر څو ک چې وي)، باید په راتلونکي کې خپلې مالي او پوځي مرستې زیاتې کړي.

په کابل ښار کې د آریا د قرطاسیې پلورنځي خاوند، 44 کلن محمد نذیر آریا وايي: ((هرڅو کې چې د امریکا راتلونکی ولسمشر وټاکل شو، باید خپلو مالي مرستو ته دوام ورکړي او امریکايي پوځونه له افغانستان څخه ونه باسي.))

د کابل ښار یو بل هېیوال، 23 کلن اسدالله د کیرې د ګټلو په هکله اندېښمن و، چې ښايي خپل پوځونه به له افغانستان څخه وباسي او یا هم مالي مرسته به بنده کړي. هغه په دې اند دی، چې بوش د افغانستان په څېر موضوعګانو کې ښه تجربه لري. هغه وايي: ((که جورج بوش ټاکني وګټي، نو دا به د افغانستان په ګټه وي.)) خو هغه زیاته کړه، ((که جورج بوش يې ګټي او که جان کیرې، امریکایان باید خپل شتون لا پسې ټینګ کړي، که نه نو ښايې په افغانستان کې بیا کورن جګړې پیل شي.))

د کابل ښار یو بل اوسېدونکی، 40 کلن داود وايي، بوش لا له وړاندي په افغانستان کې خپل د پښې منځ ایښی دی، که په خپله څوک پاتې شي، نو د افغانستان په ګټه به وي. هغه وایي: ((نوي ولسمشر به د خپلې تګلارې د جوړولو لپاره یو څه وخت ته اړتیا ولري او له هغې وروسته به یې پلي کوي. که چېرته زموږ هېواد د نویو تګلارو د ازمایلو لپاره د یو لابراتوار په توګه وکارول شي، نو بیه یي موږ (افغانان) پرې کوو.))

آریا وايي: ((د امریکا متحده ایالتونه باید خپلې مرستې افغانستان ته جاري وساتي او آن که د افغانستان حکومت ته نغدې پیسې هم نه ورکوي، پخپله دې د هغې په بیا ودانولو کې سیده رول ولوبوي.)) هغه زیاته کړه: ((کله چې سوله ټینګه شوه او مرکزي حکومت د افغانستان ټولو برخو ته خپل کنترول وغځولو، نو بیا دې امریکايي پوځونه وایستل شي.))

زیات شمېر افغانان په دې اند دي، چې د اداري بدلون د افغانستان په وړاندې د امریکا په تګلارو کې د بدلون مانا نه ورکوي. د بغلان د ولایت اوسېدونکی، 28 کلن عبدالوکیل نایبي وايي: ((زما په اند د امریکا په تګلارو کې راتلونکي ټولټاکنې کوم بدلون رانه ولي. د نورو هېوادونو په هکله سیاست او تګلارې به بدلون ونه مومي.)) نایبي د جان کیرې ژمنې بابېزه وبللې، چې ګوندې د افغانستان په هکله به د هغه د هېواد په تګلارو نوې کتنه وکړي. هغه وویل: ((زه فکر کوم، هغه یوازې تشې خبرې دي.))

د آی ډبلیو پي آر له خوا مرکه شویو څو تنو د جان کیرې په پلو خبرې کولې.

د کابل ښار اوسېدونکي، 30 کلن عبدالحسیب نوري ویل، د کیرې ګټنه به په افغانستان کې مثبت بدلونونه راولي. هغه وویل: ((بوش له زورځواک (دیکتاتور) کار اخلي. هغه باید په افغانستان کې له نرم چلن څخه کار اخیستی وای. زه د افغانستان په وړاندې د بوش له تګلارې سره مخالف یم. جان کیرې ښايي د امریکا په تګلارو کې یو څه بدلون راولي.))

د کابل پوهنتون یوه محصله، 34 کلنه ګوهر وايي، هغه د کیرې پلوي ده، ځکه هغه ویلي و، چې عراق ته د امریکا تر پام اړولو دمخه باید د افغانستان د ستونزې حلولو او دالقاعدې له منذځه وړلو ته لومړیتوب ورکړ شوی وای. نوموړې وايي: ((ددې پر ځای چې بوش په افغانستان کې د القاعدې ټغر ټول کړی وای، خپل پام یې عراق ته واړولو.)) ګوهر زیاته کړه، هغه په افغانستان کې د امریکا د پوځونو د شتون پلوي نه ده، خو زیاته یې کړه، چې اوس مهال د ثبات لپاره بل بدیل نه شته. کله چې د افغانستان حکومت په خپلو پښو ودریږي، نو هله به امریکايي پوځونه هرومرو له افغانستان څخه وځي.))

د کابل پوهنتون يوې بلې محصلې، 26 کلنې راضيې وويل، هغه له دې امله د کيرې پلوې کوي، چې هغه جګړه خوښوونکی سړی نه ښکاري. نوموړې وايي: ((زه ځکه د جان کيرې پلوي کوم، چې بوش غواړي نور هېوادونه تر خپل واک لاندې راولي.))

شېرډېرش کلنه طاهره د کابل پوهنتون محصله په افغانستان کې د بوش په تګلارو په څرګنده توګه نيوکې کولې. هغې ويل: ((بوش د القاعدې او ترهګر په پلمه په افغانستان باندې بمباري وکړه او د افغانستان په ځينو سيمو کې يې زيات شمېر خلک ووژل. ښايي د بې مانا بمباريو پر ځای جان کيرې د افغانستان بيا ودانولو ته پام واړوي، چې د افغانستان په ګټه دي.))

د کابل پوهنتون استاد، ستانکزی د طالبانو په راپرځولو کې د شمالي ټلوالي له قوماندانانو څخه د امريکا د ملاتړ له امله نيوکې وکړې. هغه وويل: ((د امريکا متحده ايالتونو لومړی له جنګ سالارانو سره مرسته وکړه، چې د طالبانو د واک پر مهال څه شی نه و. هغوی ته يې شهرت ورکړ او ان هغوی يې په حکومت کې په لوړو څوکيو ونازول.))

ستانکزی وايي اوس ددې وخت رارسېدلی دی، چې امريکا په افغانستان کې په خپلې تګلارې له سره غور وکړي. هغه وايي: ((پروا نه کوي، چې څوک ولسمشر کيږي، په افغانستان کې په تېر دربو کلونو کې د امريکا په تاکتيکونو، پروګرامونو او تګلارو بايد نوې کتنه وشي. هغه اشتباه ګانې چې د امريکا د متحده ايالتونو له خوا شوي دي، بايد په ګوته شي او په راتلونکي کې د هغوی د تکرار مخه ونيول شي. که بوش ټاکنې وګټي، بايد په افغانستان کې په خپلو تګلارو له سره کتنه وکړي.))

د کابل ښار اوسېدونکی، خالد اعظم وايي، امريکا له خپله ډاره په افغانستان سترګې پټوي. هغه وايي: ((اوسمهال په افغانستان کې روان حالت د امريکا د تګلارو له امله په بشپړ ډول پېچلی دی. آن که کيرې ټاکنې وګټي، هغه به د بوش تګلارو ته دوام ورکوي. که يې ونه کړي، نو افغانستان به يو ځل بيا د امريکا متحده ايالتونو ته په يو ستر ګواښ بدل شي.))

Location: Iraqi Kurdistan
Iraq
افغانستان

Source URL: https://iwpr.net/ps/global-voices/fgnn-d-mrykh-d-wlsmshryd-tkhnw-ph-rwnd-khbr